

Wat is Sacrale Neuromodulatie? (1)

Beschrijving van de verschillende stappen

Via dit blad informeren wij u over sacrale neuromodulatie, een behandeling met zenuwstimulatie. U kunt deze tekst rustig doorlezen, in aanvulling op de uitleg van uw behandelend arts. Op deze wijze krijgt u een duidelijk beeld van deze behandeling. Heeft u na het lezen van de tekst vragen? Schrijf ze op en bespreek ze met uw arts. Mocht u de behandeling ondergaan, dan krijgt u meer patiënteninformatiebladen uitgereikt met aanvullende informatie.

Voor wie?

Het hebben van één of meer problemen, zoals plas- en/of ontlastingsproblemen, kunnen ertoe leiden dat u in aanmerking komt voor deze behandeling.

Sacrale neuromodulatie is een behandeling die pas ter sprake komt als verschillende andere behandelingen al zijn geprobeerd. Deze andere behandelingen kunnen, onder andere, zijn: bekkenbodempfysotherapie, medicijnen of het inspuiten van Botox® (botulinetoxine) in de blaaswand.

Soorten problemen

Overactieve blaas

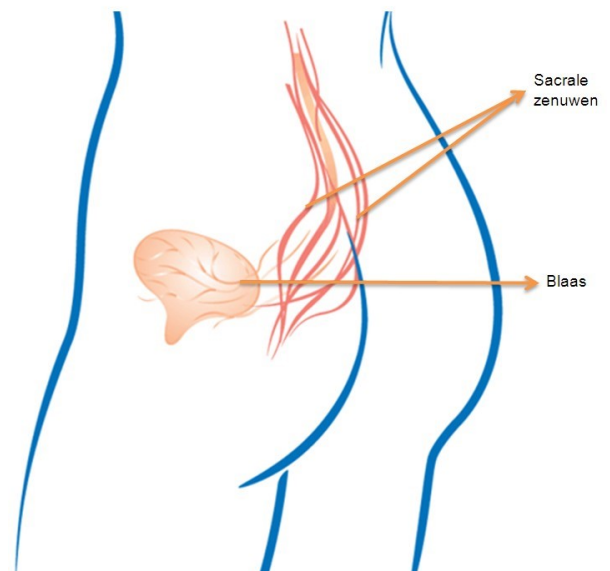
- hinderlijke aandrang waardoor vaak het toilet moet worden bezocht om kleine beetjes te plassen. Vaak wel 8 maal per dag of meer;
- ongewild urineverlies (het niet op tijd kunnen bereiken van een toilet);
- na het plassen blijft aandrang aanwezig.

Onderactieve blaas

- geen aandrang voelen om te plassen (en daardoor niet kunnen plassen), waarvoor u zelf uw blaas enkele malen per dag leegmaakt met een katheter;
- wel aandrang voelen om te plassen, maar niet kunnen plassen, waardoor u zelf uw blaas enkele malen per dag moet leegmaken met een katheter of moet leegpersen;
- niet goed uit kunnen plassen en daardoor het gevoel hebben dat de blaas niet volledig leeg is.

Soorten ontlastingsproblemen

- ongewild verlies van ontlasting, met of zonder vooraf hevige aandrang om naar het toilet te gaan;
- moeilijke stoelgang: u kan maar enkele keren per week naar het toilet en heeft vaak harde ontlasting, andere behandelingen helpen niet.

1: Plaats van de blaas in het lichaam

Soms is er sprake van een combinatie van problemen. Er kunnen ook andere problemen zijn, waarbij patiënten in aanmerking komen voor sacrale neuromodulatie.

Op de afdeling Urologie van het Maastricht UMC+ brengen wij de genoemde plasproblemen in kaart en bespreken wij met u de mogelijkheid van sacrale neuromodulatie. Er is een nauwe samenwerking met de afdeling Chirurgie indien er ontlastingsproblemen zijn.

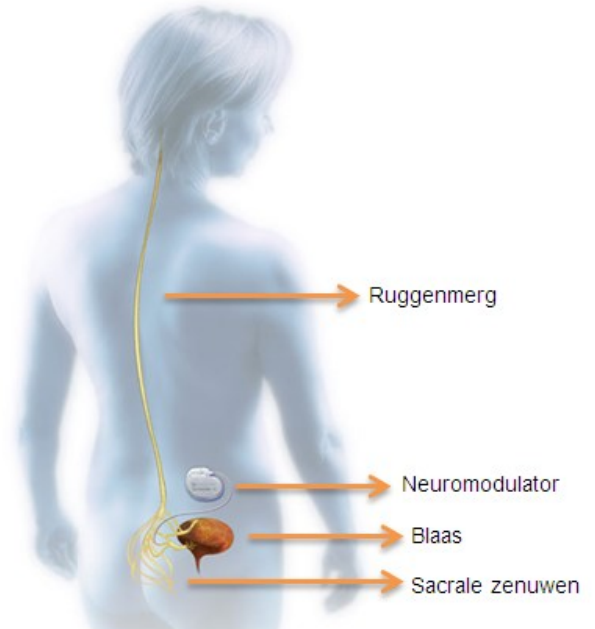
Hoe werkt sacrale neuromodulatie?

De hersenen zijn het waarnemende, aansturende, controlerende en informatieverwerkende orgaan bij het regelen van de blaas- en darmfunctie.

De hersenen sturen de blaas en de dikke darm aan via elektrische signalen richting de spieren van de bekkenbodem, de sluitspiers, de plasbuis, de blaas en het laatste deel van de dikke darm. Dit gebeurt via de sacrale ruggenmergszenuwen. Deze zenuwen bevinden zich achter het heiligbeen (stuitje). Bij sacrale neuromodulatie wordt een elektrodedraad ingebracht in de buurt van één van deze zenuwen.

Door het geven van een stroompje ter plaatse aan één van de zenuwen die de werking van de blaas regelt, kan de blaas zich weer normaal gaan gedragen.

De bron van deze stroom wordt tijdens de testbehandeling geleverd door een uitwendig besturingskastje. De patiënt draagt dit kastje bijvoorbeeld aan de broekriem. Bij een succesvolle testbehandeling plaatsen wij een permanente neuromodulator (een implanteerbare stimulator of 'pacemaker') onder de huid. Deze levert de stroom.

2: Zenuwen en zenuwbanen van en naar de blaas en richting ruggenmerg en hersenen.
© Medtronic, Inc.

Achtergrond

De techniek werd in San Francisco, Verenigde Staten in 1979 ontwikkeld. Dit resulteerde in 1997 uiteindelijk tot de goedkeuring van de eerste urologische indicatie voor sacrale neuromodulatie door de FDA (Food and Drug Administration) in de Verenigde Staten. In het Maastricht UMC+ wordt deze behandeling toegepast sinds 1989, eerst experimenteel en sinds 1997 als reguliere zorg.

Kort overzicht van stappen in de behandeling

Per stap krijgt u later nog aanvullende uitleg, hieronder een kort overzicht:

Stap 1. Voorbereiding: u houdt een dagboek bij en u ondergaat een aantal onderzoeken

Stap 2. De eerste fase/ingreep: de arts plaatst de elektrodedraad en u krijgt een extern stimulatiekastje. Dit is de start van de testperiode die 4 weken duurt

Stap 3. Testperiode: u houdt een dagboek bij. Ook ondergaat u enkele onderzoeken

Stap 4. De tweede fase/ingreep: Er zijn 2 mogelijkheden:

- Indien u tijdens de testperiode geen effect heeft gemerkt van de behandeling, verwijderen wij het testsysteem
- Wanneer u wel verschil merkt, plaatsen wij de definitieve onderhuidse neuromodulator

Waar moet ik verder rekening mee houden?

Het is belangrijk dat u gemotiveerd bent voordat u met deze behandeling begint. Wij willen graag samen met u testen of de behandeling ervoor zorgt dat bij u de klachten verminderen of zelfs

helemaal achterwege blijven. Wij vragen van u een eigen inzet hierbij. De behandeling duurt namelijk vele jaren waarin u zelf uw neuromodulator moet bijstellen en controleren. Dit bijstellen kost meestal weinig tijd: enkele minuten per jaar, maar soms in bepaalde perioden wat meer (om de twee weken enkele minuten).

Het is belangrijk dat u het medisch personeel laat weten dat u een neuromodulator heeft als u in de toekomst nog eens een medisch onderzoek of operatie moet ondergaan. Dit geldt bijvoorbeeld voor het maken van een hartfilmpje (ECG). Het is in principe niet mogelijk om een MRI-scan te ondergaan. Alle andere scans zoals een CT-scan zijn wel mogelijk.

Wanneer u zwanger wilt worden, adviseren wij de neuromodulator uit te schakelen en pas na de bevalling weer aan te schakelen. Het is namelijk niet precies bekend welke invloed sacrale neuromodulatie heeft op een zwangerschap.

Sacrale neuromodulatie is een dure behandeling, die nog niet wordt vergoed door de zorgverzekeraar. Het ziekenhuis betaalt deze behandeling vanuit een bepaald budget.

Na een aantal jaren raakt de batterij van de neuromodulator leeg en is het nodig om deze te vervangen. Hoelang de batterij meegaat is afhankelijk van het type neuromodulator en van de bij uw ingestelde waarden. Gemiddeld gaat de batterij tussen de 5 en 10 jaar mee.

Contact

Deze tekst is bedoeld als extra informatie naast het gesprek met uw behandelend arts. U dient de informatie in deze folder niet als vervangend medisch advies te beschouwen. Neem voor vragen of extra informatie contact op met de polikliniek Urologie:

T: 043-387 74 00

E: poli.urologie@mumc.nl

Websites

- Informatie over blaasproblemen: www.overactieveblaas.nl
www.blaascontrole.nl
- Patiëntenvereniging voor neurostimulatie (PVVN): www.pvvn.nl
- Medtronic: www.medtronic.nl
- Filmopname over sacrale neuromodulatie www.mumc.tv
In Maastricht UMC+
type 'sacrale neurostimulatie' in bij
de zoekterm
- Maastricht UMC+ www.mumc.nl

Odin 030579 / Uitgave: september 2013

Medtronic Inc. is een bedrijf dat de apparatuur produceert en ontwikkelt die nodig is bij sacrale neuromodulatie. Medtronic noemt deze behandeling "InterStim®-therapie". Er bestaat ook een informatiefolder over sacrale neuromodulatie van Medtronic.

Bezoekadres
P. Debyelaan 25
6229 HX Maastricht

Postadres
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Algemeen telefoonnummer
043-387 65 43
www.mumc.nl